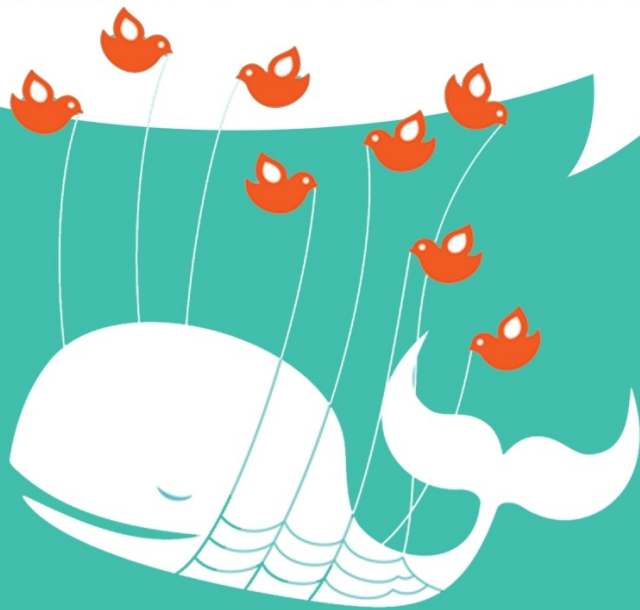

SocialMedia

surveillance en censuur

Johnny3cmdBerkmans2008-2009
MediaTheorieLeenEngelen7nov08

Inleiding

Ik heb als onderwerp Social Media genomen, omdat dit aansluit bij één van de modules die ik volg in de richting Communicatie en MultimediaDesign. Community Building is een module die handelt over sociale netwerken en de hele hype erom heen. Het leek me daarom interessant om in dezelfde branche verder te zoeken in het kader van Mediatheorie.

De twee onderwerpen, censuur en surveillance, heb ik gekozen doordat het twee belangrijke tegenpolen kunnen zijn in de zin van Social Media. Alles draait in sociale netwerken om vrijheid, eigen keuzes en onzichtbaarheid (via het scherm). Maar censuur en surveillance spelen toch een betekenisvolle rol hierin, censuur is namelijk overal aanwezig. In de zwarte balken die geplaatst worden over naakte lichaamsdelen, de pieptonen bij schunnige praat, maar ook in het verbod artikels over bepaalde elementen, want als ze niet door de beugel kunnen, dan worden ze gecensureerd. En zo ook is surveillance of observatie van de partij bij sociale netwerken. Denk maar aan de administrator in een forum of jezelf als je jouw vriendenkring in de gaten houdt of andere mensen hun persoonlijk profiel bezoeken.

Het heeft allemaal met elkaar te maken, maar het begint natuurlijk met de vraag: *“wat is Social Media en hoe spelen censuur en surveillance hierin en rol”*.

Inhoud

Inleiding.....	3
Wat is Social Media?.....	5
Censuur.....	6
<u>Groupthink.....</u>	<u>6</u>
<u>Panoptisme.....</u>	<u>7</u>
Surveillance.....	8
<u>Traditionele surveillance.....</u>	<u>8</u>
<u>Social surveillance.....</u>	<u>8</u>
Besluit.....	9
Bijlages.....	10
Bibliografie.....	11
<u>Scripties.....</u>	<u>11</u>
<u>Internet.....</u>	<u>11</u>
<u>Video.....</u>	<u>11</u>

Wat is Social Media?

"Social media zijn voornamelijk Internet gerelateerde toepassingen om informatieve onder mensen te delen en te bespreken. De term duidt vaak op activiteiten die technologie, sociale interactie en beeld-en woordmateriaal bevatten. De interactie, en de manier waarop de informatie wordt voorgesteld, is afhankelijk van de verschillende perspectieven en het 'bouwen' van gedeelde meningen van online gemeenschappen."
[Letterlijk vertaald uit het Engels van Wikipedia]

Deze definitie is een specifieke en duidelijke omschrijving van wat 'Social Media' precies is: sociale onderlinge interactiviteit tussen personen in eenzelfde online gemeenschap. Het is in ons digitaal tijdperk omnipresent aanwezig. Als je een frequent gebruiker bent van het Internet, zul je onwaarschijnlijk websites als Youtube, Wikipedia, Digg, Myspace, ... zijn tegengekomen. Dit zijn de toepassingen die elk op een unieke manier informatie verspreiden. Youtube doet dit aan de hand van videomateriaal, terwijl Wikipedia informatie/inhoud probeert te verstrekken aan iedereen met Internet-toegang.

Social Media draait "volledig" om de rol van de gebruiker, omdat hij/zij de inhoud van de website genereert. In sommigen gevallen kunnen ze zelfs de belangrijkheid van informatie bepalen, bijvoorbeeld bij Digg.com, waar gebruikers kunnen stemmen of dat een artikel belangrijk of onbelangrijk is. Natuurlijk draait een gemeenschap ook op interactie tussen gebruikers onderling en daarom is communicatie van uitermate belang. Online toepassingen creëren een plaats waar mensen kunnen samenkomen, meestal zoeken ze andere gebruikers die gelijkaardige normen en waarden hebben, waar ze een online dialoog mee kunnen beginnen.

Deze online toepassingen kunnen verschillende vormen aannemen: Blogs, Vlogs (VideoLogs), gastenboekjes, IM¹, foto's delen ... Enkele voorbeelden die bestaan op het Internet, de dag van vandaag: Wikipedia [encyclopedie], Blogger [blog platform], MySpace[sociale netwerken], Facebook[sociale netwerken], Last.fm[persoonlijke muziekljst], Flickr[foto netwerken], Twitter [micro-blogging],... Er zijn ook overkoepelende toepassingen die gebruik maken van al bestaande: zo is er Second Brain, die je toelaat om al je netwerken samen te brengen op één centrale plaats.

Maar dit is slechts een handvol van alle bestaande toepassingen², want er zijn meer, veel meer online toepassingen die inspelen op één of meerdere behoeftes van de online gebruiker. De vraag is alleen, welke past het meest bij mij? Die vraag kan alleen maar beantwoord worden als je zo enkele toepassingen onder de loep neemt en dat is de reden dat online gemeenschappen zo in trek zijn bij de gebruikers, ze blijven zoeken tot ze vinden wat ze nodig hebben.

¹ Instant Messengers zoals Windows Messenger, Adium, Pidging,...

² Op onderstaand link vind je een overzicht van alle sociale netwerken die bestaan op het Internet, dit zijn ze nog niet allemaal, maar toch de meest populaire.

"http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_social_networking_websites"

Wat Social Media zo aantrekkelijk maakt bij de mensen is dat zulke toepassingen voortdurend vernieuwd worden met nieuwe, aantrekkelijke inhoud. Een ander belangrijk puntje is dat ook jouw stem telt in zo een community, de belangrijkheid van jouw mening of onderwerp kan dan ook weer weerlegd worden door anderen. Maar dit heeft ook een tegenwerkende kracht, is alle inhoud wel belangrijk genoeg of is het allemaal wel even betrouwbaar. Hoe kun je nagaan of dat een artikel wel enige grond van waarheid bevat en mag zo een artikel alles bevatten? Waar liggen de grenzen en wie bepaalt ze?

Censuur

"In moderne zin bestaat censuur uit elke poging om informatie, gezichtspunten of methoden van uitdrukking zoals kunst of schuttingtaal te verbannen. Het doel van censuur is om de status quo te handhaven, om de ontwikkeling van een maatschappij, of een afwijkende mening van een individu of een groep mensen, te onderdrukken."

[definitie van Wikipedia]

Groupthink

Sociale interactiviteit is één van de fundamenteën als we denken aan Social Media, met zijn allen vorm geven aan het Internet is daar een gevolg van. Samen bepalen welke elementen belangrijk zijn of wat goed is en wat slecht, dat is wat Groupthink inhoudt. Maar dit kan ook negatieve gevolgen hebben, zo kan een bepaalde mening, die niet duidelijk ondersteund is, voor waar worden aangenomen. Ook kan een artikel een bepaalde richting ingedruwd worden. Een voorbeeldje van onjuiste informatie was bijvoorbeeld het gerucht dat Digg zou overgekocht worden door Google, vanwege financiële redenen. Het betreffende artikel had een grote aantrekkingskracht op Digg-gebruikers, die via andere toepassingen het woord verspreidde. Zulke artikelen kunnen grote schade toebrengen aan je geloofwaardigheid naar potentiële gebruikers toe, want het verhaal deed al snel de ronde. Maar het omgekeerde effect, namelijk verklaren dat het betreffende artikel één grote leugen is, kan de doodsteek betekenen.

Administratoren

Om zulke fenomenen in de toekomst tegen te gaan, hebben de meeste Social Media systemen ontwikkeld die ervoor moeten zorgen dat loze geruchten de kop worden ingedrukt. De toepassing is van 99% naar 95% user driven³ gegaan. De meeste Social Media hebben een administratorsysteem, bestaande uit kwaliteitsvolle en toegewijde gebruikers van hun eigen toepassing, maar soms wordt er ook gewerkt met een groep van buitenaf. Het verschil zit voornamelijk in de wijze van beoordelen. Een fervent gebruiker van een online toepassing zal sneller te handelen hebben met vooroordelen t.o.v. een artikel met een negatieve connotatie over die toepassing. Maar iemand van buitenaf kan ook verkeerde beslissingen nemen, omdat ze niet de juiste 'knowhow' en 'feeling' hebben met de community.

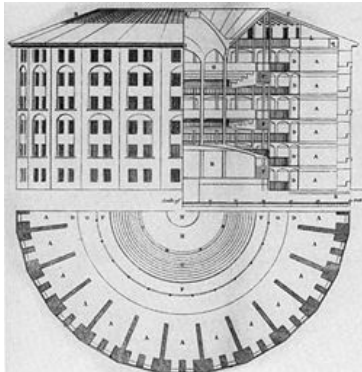
Het is duidelijk dat er een bepaalde vorm van censuur aanwezig moet zijn in Social Media om foutieve informatie tegen te houden, maar met deze censuur vervalt soms één van de fundamenteën waarop de toepassing op gebouwd is. Als je een website maakt waar iedereen op mag zeggen wat ze denken van andere dingen die ze gevonden hebben op het Internet, wordt het moeilijk om dit te censureren, want dan valt je hele concept in duigen.

³ User driven wilt zeggen dat alle gebruikers hun mening mogen uiten en zelf conclusies kunnen trekken uit allerhande artikelen, andere meningen e.d.

De meeste gebruikers gaan er ook mee akkoord dat er een bepaalde groep aanwezig moet zijn die alles monitoren, omdat er anders één grote chaos kan ontstaan, in vorm van felle discussies tot boycotten van gebruikers.

Maar in de meeste gevallen is men het niet gewaar dat hun artikels in het oog worden gehouden door een administrator. In sommigen gevallen worden er zelfs artikels verwijderd, zonder enige mededeling of waarschuwing naar de gemeenschap toe.

Panoptisme

Sommige systemen, als dat van Digg.com, kunnen vergeleken worden met het panoptisme van Michel Foucault. Het panopticon was een soort gevangenis, ontworpen door Jeremy Bentham, het idee achter het ontwerp was om een observeerder de gevangenen te laten observeren, zonder dat de gevangenen daar beseft van hadden.

Met de huidige technologie hebben we gelijkaardige toepassingen gecreëerd. Zo denken we dat we de vrijheid hebben om onze gedachten en meningen te uiten op het

Internet via Social Media, maar we beseffen niet dat er meer achter zit. Dat die meningen en gedachten worden gecontroleerd en waar nodig is, gecorrigeerd. Vaak verdwijnen er artikels die pornografisch gerelateerd inhoud bevatten, of inhoudelijk leugenachtige kernen bevatten, bijvoorbeeld dat Google failliet is e.d. Een online toepassing als Digg.com of Reddit.com zullen niet zomaar een artikel verwijderen, omdat ze daar zin in hebben, maar de achterliggende reden wordt vaak achtergehouden. Er is geen sprake van transparantie tussen de gebruiker en de administrator. Als je niet weet dat er een observeerder is, dan is dit geen probleem, niet voor jezelf of de website, maar vaak komt men er toch achter dat alles in de gaten wordt gehouden en dan gebeuren vaak de gekste dingen. Zo gebeurt het dat een artikel wordt verwijderd, maar dat die actie wordt opgemerkt door sommigen gebruikers. In het beste geval worden er excuses aangeboden van de website uit, maar in het slechtste geval kan je hele profiel ook in de prullenbak belanden, m.a.w. dat je wordt verbannen⁴.

Iedere 'Social Media' toepassing heeft zichzelf een vorm van censuur opgelegd, wat men vaak definieert als "zelfcensuur". Deze censuur komt vaak voor in de vorm van beperkingen, die samenhangen met de regels die gelden op de website. Vaak om hun gebruikers te beschermen, voor anderen, maar ook voor zichzelf.

Maar zelfcensuur kan ook worden toegepast door de gebruikers zelf. We mogen niet vergeten dat communicatie ook één van de fundamenteën van Social Media. Vaak worden zulke toepassingen ook gebruikt om een conversatie te starten tussen gebruikers onderling. Maar als gebruiker kan ik hierop reageren en de eigenaar van die blog proberen te overtuigen om zijn mening te herzien en waar nodig te censureren, omwille van foutieve informatie. Zelfcensuur is niet iets dat men kan opdragen aan iemand, het is en blijft een persoonlijke keuze om bepaalde informatie online te plaatsen.

⁴ Lees het artikel "de controverserige Digg" in bijlage 1.

Surveillance

Traditionele surveillance

Het aftappen van telefoonlijnen, stalken via satelliet, een infiltrant in een protestgroep. Het zijn allemaal voorbeelden hoe observaties op de traditionele manier gebeuren. Het is allemaal gebaseerd op het 'panoptisme' van Michel Foucault, in zijn boek "Discipline, toezicht en (l)straf – de geboorte van een gevangenis" vertelt hij hoe het observatiesysteem werkt. Zoals ik al eerder vermeld had, is dit systeem gebaseerd op het panopticon van Jeremy Bentham, waar de observeerder omnipresent en centraal staat, zonder dat de gevangenen er weet van hebben. Maar het hoeft niet zo eng te klinken hoor, als ouder doe je het iedere dag. Je probeert je kinderen nauwlettend in het oog te houden, terwijl zij buiten aan het spelen zijn. Of een dokter die de gezondheid van zijn patiënten behoedzaam volgt. Het heeft allemaal te maken met observatie.

Maar door de nieuwe technologieën en door het succes van Social Media, heeft surveillance een ander karakter gekregen. Het Internet voorziet ons in allerlei mogelijke behoeftes, zo ook de overvloed aan informatie, niet enkel over banale dingen, maar ook een overvloed aan informatie over personen. Door die Social Media kan ik als buitenstaander de gebruikers observeren, hoe hun gedrag is binnen een community. Ik heb gegevens over hen, zoals hun naam en hobby's en ik kan zelfs achterhalen hoe frequent ze in een bepaalde community vertoeven. Dat is een heel andere manier van surveillance, onbewust kan ik andere mensen observeren, ook al is dit mijn bedoeling niet. Dit is wat men noemt de nieuwe surveillance of social surveillance.

Social surveillance

Sociale surveillance of observatie werkt hetzelfde als de traditionele surveillance, met als verschil dat de geobserveerde min of meer weten dat ze geobserveerd (kunnen) worden. Social Media hebben 3 belangrijke fundamenteën: interactie, communicatie en netwerken. En bij de meesten gebruikers van online toepassingen, zoals Facebook, zijn de netwerken met vrienden en kennissen van groot belang. Wat Social Media met elkaar gemeen hebben, is dat er altijd een vorm van informatie moet worden weergegeven om te kunnen participeren. Zo moet je altijd en overal registreren, dus gegevens invullen, die handelen over je persoonlijkheid en persoonlijke voorkeuren. En dan is er ook de participatie binnen de gemeenschap, ook die informatie wordt online verspreid. Je weet dat je binnen die gemeenschap persoonlijke gegevens gaat verspreiden, het is een bewuste keuze, maar je staat er niet altijd bij stil dat deze gegevens ook door anderen kunnen gezien worden, hetzij beperkt in je eigen netwerk of erbuiten. Anderen kunnen je dus altijd in de gaten houden, ze kunnen te weten komen wanneer je een bepaalde actie hebt uitgevoerd, of je online bent in die community, ...

Besluit

Social Media zijn online toepassingen die ervoor zorgen dat gebruikers onderling informatie kunnen delen via een sociaal netwerk. Deze informatie omvat meestal persoonlijke en subjectieve bevindingen, wat een sociaal netwerk net interessant maakt. Zulke online netwerken worden meestal in stand gebracht tussen mensen die eenzelfde visie of mening delen of er ontstaat een conversatie tussen gebruikers die een verschillende mening delen.

Maar het is niet vanzelfsprekend dat je zomaar alles mag verklaren op het Internet en daar komt de censuur aan bod. Iedere Social Media heeft voor zichzelf de grens getrokken voor hun gebruikers, gebruikers bepalen de inhoud door hun mening te uiten, maar uiteindelijk beslist de administrator van de toepassing of die mening niet ingaat tegen de regels. Is dit het geval, dan komt het voor dat jou mening in de doofpot wordt gestoken en als je minder geluk hebt, hangen er ernstige kwesties aan vast. Ook is het de bedoeling van Social Media dat ze een conversatie op gang willen helpen door de gebruiker te voorzien van de middelen, zodat ze uiteindelijk enkel de inhoud nog moeten genereren. Maar wat gebruikers vaak niet beseffen is dat er ook een 'nadeel' aan verbonden is, vooral bij de open Social Media, zoals Digg.com.

Als je artikel online wordt gezet, dan bestaat de kans dat dit artikel door medegebruikers kunnen gezien worden. Dit is het begin van de observatie of surveillance.

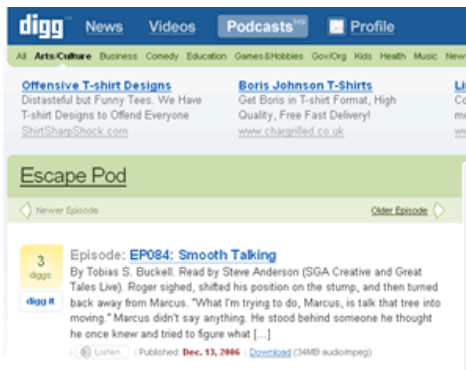
Zodra je gegevens over jezelf online plaatst, van je naam tot je geboortedatum, en je actief bezig bent in een Social Medium, dan bestaat de kans dat je nauwlettend in de gaten wordt gehouden door andere gebruikers. Je ziet ze niet, maar zij kunnen jou activiteiten wel zien, wat je zegt of wat je online status is (bezet, afwezig, offline). Het is een vorm van 'social surveillance', waarbij je onbewust instemt met de observatie.

Bibliografie

De controversie Digg [bijlage 1]

Een vertaling van het artikel: "the Digg Controversie" door Julia Layton op Howstuffworks.com. "<http://computer.howstuffworks.com/digg5.htm>"

Het begon allemaal klein en rustig. Macgyver, frequente inzender van ForeverGeek en van Digg, ontdekte een raar ding op Digg - twee verhalen die door diezelfde gebruiker met bijna identieke Diggers waren gepromoveerd tot de voorpagina, en een van de Diggers blijkt Kevin Rose te zijn. Terwijl Macgyver geen conclusies trok, was een voor de hand liggende reden dat het een geval van auto-Graven. De toegevoegde vreemdheid van Kevin Rose als een van de Diggers is moeilijker uit te leggen, en Macgyver liet het links liggen. Hij poste zijn bemerking op de ForeverGeek blog.

In een wat rare beweging, heeft een ForeverGeek lezer (niet Macgyver) het verhaal op Digg gezet. Het volgende wat er gebeurde, was dat het verhaal effectief werd begraven en de URL "ForeverGeek.com" werd verboden – gebruikers konden niet langer ForeverGeek verhalen indienen. Het verhaal werd snel begraven en verdween volledig van de site.

Macgyver reageerde met een blog post getiteld "Digg Corrupted: Editor's Playground, not User-Driven" en het verhaal verspreidde zich snel. In de officiële blog van Digg, rapporteerde Kevin Rose een reactie op die controversie, hoofdzakelijk verklarend dat er niks verkeerd aan de hand was. Hij beweerde niets af te weten van die 'Auto-Diggig' ForeverGeek werd verboden, zei hij, omdat ze Digg's beleid tegen spamming en fraude hadden overtreden.

Macgyver liet het daar niet bij en noemde de reactie van Rose een "(non) respons", en ging verder met het in twijfel trekken van de hele website - het gebrek aan redactionele controle – om het nieuws op ForeverGeek actueel te houden. Al snel en zonder enige uitleg, werd ForeverGeek's verbanning opgeheven door Digg.com.

Bronnen

Scripties.

Anders Albrechtslund, "Surveillance discourses of online social networking" uit "Surveillance as social play", Aalborg Universiteit, Denemarken, oktober 2007

B. Schutte, "Conclusie" uit "The Scanning Crowd -Onderzoek naar het fenomeen weblogs" o.l.v. drs. Marianne van den Boomen, Universiteit Utrecht, 14 maart 2005.

Internet

Steve O'Hear, "Social Web news: Twitter terrorism, YouTube ads, Social Networking on TV", (<http://blogs.zdnet.com/social/?p=599>), 27 oktober 2008.

Michael Zimmer, "Critical perspectives on web 2.0", (<http://www.uic.edu/htbin/cgiwrap/bin/ojs/index.php/fm/article/view/2137/1943>), 3 maart 2008.

Wikipedia, "Social Media", (http://en.wikipedia.org/wiki/Social_media), 1 november 2008

Andrew Mara, "SOCIAL MEDIA -Even the alphabet was a threat at first", (http://www.ndsu.edu/ndsu/news/magazine/vol08_issue02/social_media.shtml), 19 mei 2008

Peter Black, "Censoring social networks", (http://www.freedomtodiffer.com/freedom_to_differ/2008/02/censoring-social.html), 18 februari 2008.

Mandy de Waal, "Censorship, media and the power of perception"; (<http://www.techleader.co.za/mandydewaal/2008/07/23/censorship-media-and-the-power-of-perception/>), 23 juli 2008.

Rowan Polovin, "If it doesn't show up on Google, does it exist?", (<http://www.techleader.co.za/rowanpolovin/2008/10/02/if-it-doesn%E2%80%99t-show-up-on-google-does-it-exist/>), 2 oktober 2008.

Annalee Newitz, "User-Generated Censorship", (<http://en.oreilly.com/webexsf2008/public/schedule/detail/2375>), 24 april 2008.

Hyped.nl, "Groupthink is al jaren een fenomeen", (http://www.hyped.nl/details/20080526_soms_heeft_de_massa_niet_gelijk_het_gevaar_van_crowds), 27 mei 2008.

Anders Albrechtslund, "Surveillance and social networking", (<http://www.albrechtslund.net/index.php/?p=113>), 17 juni 2007

Video

Vishal Agarwala "Does what happens in the Facebook stay in the Facebook?", (<http://albumoftheday.com/facebook/>), 2006.